

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoCsp/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219202379
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2219202379.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudcov: JUDr. Martin Holič a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ M. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/X, V. A., zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Silvia Bernáthová s. r. o., so sídlom Studený rad 611/1, Orechová Potôň, IČO: 36 720 771 a 2/ G. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/XX, V. A., zastúpená splnomocnencom: Advokátska kancelária Bányi & Partner, s. r. o., so sídlom Nám. Belu Bartóka 5, Veľký Meder, IČO: 52 450 503, o zaplatenie sumy 27.838,80 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 24. januára 2020 č.k. 14Csp/59/2019-151 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. rozhodol, že žalovaný 1/ a žalovaná 2/ majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d), § 497 Obchodného zákonníka, § 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1, 2, § 565 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b), § 7 ods. 1, 2, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 310/1992 Zb., § 290 zákona č. 160/2015.

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania ustálil, že žalobca ako veriteľ a žalovaný 1/ ako dlžník a žalovaná 2/ ako ručiteľ uzavreli dňa 03.04.2014 zmluvu úvere č. 4509524 7 02, ktorou bol žalovanému 1/ poskytnutý medziúver v sume 25.000 eur a ktorý bol povinný mesačne splácať splátkami úrokov v sume 139,38 eur a splátkami na stavebné sporenie v sume 57,86 eur a to až do pridelenia cieľovej sumy, momentom ktorým by sa medziúver v zmysle podpísanej zmluvy zmenil po zúčtovaní so sumou nasporenou v rámci stavebného sporenia na stavebný úver vo výške 14.659,72 eur. Uvedený medziúver je potrebné v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení považovať za bežný komerčný úver, na ktorý sa vzťahujú aj ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, čo okrem iného vyplýva aj z citovaného čl. XI bodu 11.1 uzavretej zmluvy. Keďže išlo o úver, ktorý je svojím charakterom spotrebiteľským úverom a priamo na neho dopadajú ustanovenia označeného zákona o spotrebiteľských úveroch, žalobca ako veriteľ bol povinný splniť si pred jeho poskytnutím povinnosť skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného 1/ ako spotrebiteľa splácať poskytnutý spotrebiteľský úver a to postupom vyplývajúcim z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch a to pod sankciou vyplývajúcou z § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch v prípade porušenia tejto povinnosti. Žalobca pri poskytovaní úveru žalovanému 1/ súdu nepreukázal akým spôsobom zisťoval schopnosť splácať úver. Z jeho vyjadrenia z 28.11.2019 (čl.124) len vyplynulo, že „Žalovaní zdokladovali svoj príjem, žalobca si preveril platobnú schopnosť žalovaných v spoločnom

registri bankových informácií - platobná disciplína bola pri záväzkoch žalovaného 1/ vyhovujúca a žalovaná 2/ nemala záväzky v iných bankách. Po odpočítaní životných nákladov, existujúcich záväzkov a budúcej splátky úveru žalobcu z čistého príjmu žalovaných bola bonita v pluse, pri žalovanom 1/ +21,58 eur a žalovanej 2/ +110,23 eur“. Pričom súdu v tomto smere predložil len vyplnené tlačivo „potvrdenie o príjme“ žalovanou 2/ a jej dve výplatné pásky z 11/2013 a 1/2014. Z vykonaného dokazovania listinami, ako aj zo žalobcových tvrdení, tak aj z výsluchu žalovanej 2/ je však zrejmý záver, že pri posudzovaní schopnosti žalovaného 2/ žalobca nemal preukázanú ani výšku mesačného príjmu žalovaného 1/ ako dlžníka za primerané obdobie pred poskytnutím úveru, rovnako tak nemal preukázané a ním ani neboli zisťované ani jeho výdavky s ohľadom na počet výživou odkázaných osôb. Žalobca netvrdil a ani nepreukázal, že by využil zákonom predpokladanú možnosť žiadať dlžníka ako spotrebiteľov, aby poskytol úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca v konaní tiež netvrdil a ani nepreukázal, že by akýmkoľvek spôsobom skúmal výšku výdavkov žalovaného 1/ a jeho rodiny a vplyv týchto výdavkov na posúdenie jeho spôsobilosti splácať daný úver. Púhy záver žalobcu, že bonita žalovaného 1/ je v pluse 21,58 eur ničím nepodložil. Dôsledkom vyššie uvedeného je tak záver súdu, že v zmysle § 11 ods. 2 v spojení s § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch žalobca pred poskytnutím úveru ako veriteľ neposúdil so zákonom vyžadovanou odbornou starostlivosťou bonitu klienta (žalovaného 1/) prostredníctvom preukázania hlavne jeho príjmu, výdavkov a rodinného stavu, čo je potrebné považovať za hrubé porušenie povinnosti zisťovania bonity klienta s odbornou starostlivosťou vedúce súd k záveru, že poskytnutý úver je bez úrokov a poplatkov. Opísané zistenia súčasne vedú súd k záveru, že žalobca nebol oprávnený úver predčasne (jednorazovo) zosplatiť, pretože pri posudzovaní schopnosti splácať spotrebiteľský úver žalovaným 1/ nežiadal ho o preukázanie v tomto smere rozhodujúcich skutočností. Súd v tejto súvislosti poznamenáva, že vzhľadom na tieto závery nebolo ďalej potrebné zamerať dokazovanie na preukázanie tvrdenia žalobcu, že pred poskytnutím úveru zisťoval schopnosť žalovaného 1/ splácať spotrebiteľský úver dopytom v Spoločnom registri bankových informácií, pretože uvedené zistenia by vzhľadom na vyššie uvedené zistenie porušenia jeho povinnosti skúmať bonitu dlžníka neboli spôsobilé zvrátiť záver, že úver je v zmysle sankcie vyplývajúcej z § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bez poplatkov a že nebol oprávnený tento úver ani jednorazovo zosplatiť. Navyše bolo preukázané, že žalobca a žalovaný 1/ sa telefonicky dohodli na splátkach po 150 eur, pričom túto novú dohodu žalovaný 1/ aj plní. To, že v tejto telefonickej dohode mali byť obmedzenia pre spotrebiteľa, a to povolenie splátok na rok, žalobca súdu ničím nepodložil. Navyše zmeny v spotrebiteľských zmluvách je nutné prevádzať písomne. Žalobca ako veriteľ teda nebol oprávnený úver zosplatiť, keďže aj táto sankcia vyplýva veriteľovi z § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v prípade, ak pri posudzovaní bonity dlžníka pred poskytnutím spotrebiteľského úveru veriteľ nekoná s odbornou starostlivosťou zakotvenou v § 7 označeného zákona. Žalobcom vykonané zosplatenie úveru tak považuje súd v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka za neplatné. Keďže nedošlo k platnému zosplateniu úveru, de facto žalovaný 1/ sa nemohol dostať ani do omeškania, keďže dohodnuté splátky spláca, preto nemohol nastúpiť ani inštitút ručiteľstva zabezpečený žalovanou 2/. S ohľadom na uvedené bolo dôvodné žalobu v celosti zamietnuť okrem časti, v ktorej žalobca zobral žalobu späť pred vykonaním prvého pojednávania (t.j. v časti o zaplatení sumy 1050,- Eur s príslušenstvom), v ktorej súd konanie o žalobe podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP, keď v spore úspešným žalovaným 1/ a 2/ priznal náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, nakoľko súd žalobcu zamietol. O ich výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd rozsudok vo výroku I. a II. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní uviedol, že medzi žalobcom a žalovanými bola uzatvorená úverová zmluva zo dňa 03.04.2014, na základe ktorej bol žalovanému I. poskytnutý úver vo výške 25.000,- eur. Žalovaný I. sa zaviazal splácať dlžnú sumu mesačnými splátkami vo výške 197,24 eur a listom zo dňa 11.04.2017 žalobca upozornil žalovaného 1/, že je v omeškaní so splácaním dlžnej sumy a v prípade, ak omeškané splátky nezaplatí, žalobca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru. Uvedené bolo dané na vedomie aj žalovanému 2/ ako ručiteľovi. Nakoľko omeškané splátky doplatené neboli, žalobca listom zo dňa 26.05.2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Z doložených výpisov z účtu je nepochybné, že žalovaný 1/ bol v omeškaní so splácaním úveru. Čo sa týka splátky vo výške 150,- eur, žalobca po vyhlásení splatnosti dočasne umožnil žalovanému 1/ splácať dlžnú sumu splátkou vo výške 150,- eur, čo aj žalobca uviedol vo svojom vyjadrení. Žalobcovi však nie je zrejmé, ako dospel súd prvej inštancie k záveru, že mal za preukázanú dohodu o splátkach vo výške 150,- eur so žalovaným 1/ telefonicky. Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že splátka 150,- eur

nebola pre žalobcu akceptovateľná ako splátka do dosplácanie úveru a teda nie je zrejme, ako žalovaní súdu preukázali, že sa na uvedenom so žalobcom dohodli. K skúmaniu bonity žalovaných žalobca uvádza, že podaním zo dňa 27.11.2019 riadne doložil potvrdenie o príjme tak žalovaného 1/, ako aj žalovaného 2/, keď po odpočítaní všetkých životných nákladov, splátok úverov mali plusovú bonitu, preto tu nebol dôvod na to, aby žalobca žalovaným úver neposkytol. Žalobca si riadne preveril žalovaných v dostupných registroch. Nesúhlasí s tým, že by nekonal s odbornou starostlivosťou, nakoľko súdu prvej inštancie presne uviedol, že žalovaní vykazovali plusovú bonitu a to žalovaný 1/ vo výške 21,58 eur a žalovaná 2/ vo výške 110,23 eur po odpočítaní životných nákladov a úverov. Žalobca tak nemal dôvod, aby žalovaným úver neposkytol. Samotný žalobca nemá záujem, aby poskytoval úver klientom, ktorí ho nebudú schopní splácať. Má za to, že neboli naplnené podmienky na skonštatovanie, že žalobca sa dopustil hrubého porušenia povinností v zmysle § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca ďalej uviedol, že v prípade, ak mal súd za to, že v zmysle § 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch, žalobca nebol oprávnený požadovať jednorazové vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a úver mal byť považovaný za bezúročný a bez poplatkov, v zmysle uvedeného mal aj rozhodnúť a nie žalobu v plnom rozsahu zamietnuť. Svojím rozhodnutím súd prvej inštancie uviedol, že žalovaní nie sú povinní zaplatiť žalobcovi žiadne peňažné prostriedky, pričom súd mal za to, že zmluva o úvere bola riadne uzatvorená a peňažné prostriedky boli čerpané, čím ukrátil žalobcu na jeho právach.

5. K odvolaniu žalobcu zaslala písomné vyjadrenie právna zástupkyňa žalovaného 1/ v ktorom uviedla, že žiadajú, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania. V odvolaní žalovaný 1/ namietal, že žalobca nespochybnil tvrdenie žalovaného, že došlo k dohode na splátkovom kalendári v sume 150,- eur mesačne a nepreukázal, že tento splátkový kalendár bol dohodnutý na dobu určitú a to do júla 2018 a predĺžený do januára 2019. Žalovaný preto splácal sumu 150,- eur mesačne s úmyslom splatiť úver. K skúmaniu bonity žalovaný uvádza, že žalobca nepreukázal dostatočným spôsobom splnenie svojej povinnosti v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch. V prvom rade neunesol dôkazné bremeno a doložil písomné potvrdenie o príjme pre zamestnancov iba v prípade G. M., keď je toho názoru, že z druhého dokumentu s názvom oznámenie o vyhlásení splatnosti splnenie tejto povinnosti nedokazuje. Z predložených listinných dôkazov G. M. je zrejme, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou, zisťoval len príjem žalovaného, nezisťoval jeho stav ani jeho výdavky, aby si vedel utvoriť obraz o celkovej situácii. Žalobca týmto nepreukázal, že si svoju povinnosť v zmysle zákona splnil dôsledne a teda zisťoval aj výdavky tak, ako mu to ukladá zákon a v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/91/2017. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa.

6. K replike žalovaného 1/ zaslal dupliku žalobca v ktorej uvádza, že žalovaný síce popiera platnosť splátkového plánu na dobu určitú, ale rovnako nedoložil žiaden doklad o tom, že splátkový plán bol dohodnutý až do splatenia dlžnej sumy a žalobca má právo si svoj nárok uplatniť podaním žaloby, ak nastala splatnosť úveru. Z vyjadrenia žalovaného vyplýva, že žalobca doložil potvrdenie o príjme len na žalovanú 2/ a na žalovaného 1/ dokument s názvom oznámenie o vyhlásení splatnosti, ktorý preukazuje splnenie povinnosti o skúmaní príjmu. Žalobca uvedené preveril a zistil, že dokument správne nazval ako potvrdenie o príjme, no priložil zo systému dokument oznámenie o vyhlásení splatnosti. Z úkonu žalobcu bolo zrejme, že došlo k priloženiu zlého dokumentu, teda k chybe a žalobca si dovoľuje poukázať na to, že bolo zrejme, že omylom bol priložený nesprávny dokument a to oznámenie o vyhlásení splatnosti k názvu potvrdenie o príjme o čom žalobca nemal vedomosť a nebol vyzvaný na to, aby zabezpečil nápravu, pričom je nepochybné, že cieľom žalobcu bolo preukázať dokladovanie príjmu žalovaného 1/. Dodatočne k podanému odvolaniu žalobca opakovanne doložil aj potvrdenie príjmu žalovaného 1/ a 2/, nakoľko mu nebolo zrejme, prečo je spochybnované preukázanie príjmu žalovaného 1/, keďže bol v tom, že ho riadne doložil v prebiehajúcom konaní spolu s dokladovaním príjmu žalovanej 2/. Žalobcovi sa nezdá správne, aby na základe takéhoto omylu bol vyvodený záver, že bol skúmaný len príjem žalovanej 2/, pričom príjem žalovaného 1/ bol rovnako riadne skúmaný a nedopatrením bol priložený nesprávny dokument. Tvrdenie žalovaného, že žalobca neskúmal výdavky sa nezakladá na pravde, nakoľko žalobca tieto riadne skúmal a po odpočítaní všetkých výdavkov vrátane nového úveru boli žalovaní stále v pluse tak, ako uviedol žalobca vo svojom vyjadrení a preto trvá na podanej žalobe v celom rozsahu.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f, h) CSP), preskúmal rozsudok v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. c) CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

8. Predmetom konania na súde prvej inštancie je žaloba žalobcu, ktorou sa domáhal od žalovaných zaplata sumy 27.838,80 eur spolu s úrokom vo výške 6,69% ročne zo sumy 21.510,22 eur od 25.05.2019 do zaplata s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 22.294,65 eur od 25.05.2019 do zaplata.

9. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a právne správne posúdil žalobcov nárok.

10. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že pri poskytnutí úveru žalovanej konal s odbornou starostlivosťou, resp. nepreukázal, že z jeho strany neprišlo k hrubému porušeniu povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v dôsledku čoho aplikujúc ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. považoval úver poskytnutý žalovaným za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca v odvolaní namietal, že si splnil svoju povinnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, keď pri posudzovaní žiadosti žalovaných o úver mal k dispozícii údaje o príjmoch oboch žalovaných a preveril si ich úverovú angažovanosť v príslušnom registri. Nesúhlasí s tým, že by nekonal s odbornou starostlivosťou, nakoľko súd prvej inštancie presne uviedol, že žalovaní vykazovali plusovú bonitu a to žalovaný 1/ vo výške 21,58 eur a žalovaná 2/ vo výške 110,23 eur po odpočítaní životných nákladov a úverov. Má za to, že neboli naplnené podmienky na skonštatovanie, že žalobca sa dopustil hrubého porušenia povinností v zmysle § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že listom zo dňa 15.11.2019 vyzval súd žalobcu, aby v lehote 10 dní preukázal zisťovanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver pred uzavretím zmluvy. Žalobca v podaní zo dňa 27.11.2019 na výzvu súdu uviedol, že riadne skúmal platobnú schopnosť žalovaných 1/ a 2/, žalovaní zdokladovali svoj príjem a žalobca si preveril platobnú schopnosť žalovaných v spoločnom registri bankových informácií. Platobná disciplína bola pri záväzkoch žalovaného 1/ vyhovujúca a žalovaná 2/ nemala záväzky v iných bankách. Po odpočítaní životných nákladov, existujúcich záväzkov a budúcej splátky úveru žalobcu z čistého príjmu žalovaných bola bonita v pluse pri žalovanom 1/ + 21,58 eur a žalovanej 2/ + 110,26 eur. Ako prílohy podania sú uvedené: oznámenie o vyhlásení splatnosti R. a potvrdenie o príjme M., R.. Z potvrdenia o príjme žalovanej 2/ zo dňa 17.3.2014 vyplýva, že jej čistý príjem za posledných 12 mesiacov predstavuje sumu 6.331,85 eur. Z výplatnej pásky za mesiac 11/2013 vyplýva, že čistý príjem za tento mesiac u žalovanej 2/ predstavuje 545,84 eur a za mesiac 1/2014 483,04 eur.

12. Ustanovenie § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zakotvuje povinnosť veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou, pričom ust. § 7 ods. 2 ďalej špecifikuje len to, že veriteľ je oprávnený žiadať údaje od spotrebiteľa a využívať údaje z databázy. Porušenie uvedenej povinnosti je v § 19 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sankcionované len tým, že veriteľ nie je oprávnený požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Na základe uvedených ustanovení zákona je zrejmé, že veriteľ má povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je aj veriteľ povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne u zamestnávateľa a zistené údaje konfrontovať s údajmi z verejne dostupných databáz (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018 zo dňa 25.07.2018).

13. Ust. § 150 zakotvuje jedno zo základných procesných povinností strán sporu, a to povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia, pričom schopnosť strany uniesť bremeno tvrdenia spolu s

dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, no súd však má možnosť v materiálnom zmysle určitej korekcie, keď môže vyzvať strany na doplnenie skutkových tvrdení (§ 150 ods. 2 CSP), výnimočne môže vykonať dôkaz, ktorý strany nenavrhlí a takto zistiť skutočnosť, ktorá nebola stranami tvrdená (§ 185 ods. 2 a 3), prípadne sa môže výnimočne odkloniť od zhodných tvrdení strán (§ 186 ods. 2). Tento materiálny korektív však nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán a ich povinnosť tvrdiť. Jeho účelom je v rozumnej miere zmierniť prísne formálne následky nesplnenia povinnosť tvrdiť. Každý má totiž tvrdiť v zásade tie právne skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik jeho nároku alebo zánik jeho povinnosti.

14. Rozhodujúce skutkové tvrdenia uvedené v žalobe (§ 132 ods. 1 CSP) majú osobitný význam a spolu so žalobným návrhom tvoria obsah žaloby, ktorý nie je determinovaný každým jednotlivým tvrdením žalobcu, ale celkovou súdržnosťou skutkového deja, ktorý žalobca uvádza. Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti znamená, že je potrebné uviesť všetko to, čo je obsiahnuté v skutkovej podstate hmotno-právnej normy. Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti sa v právnej teórii označuje ako povinnosť substancovane tvrdiť, resp. povinnosť uviesť substancované tvrdenia. Často však niet pevnej hranice pre rozpoznanie, či je predložené skutkové tvrdenie dostatočne substancované alebo nie. Riešenie je v konkrétnom prípade potrebné vyvodiť zo zásad, na ktorých je sporové konanie postavené (na jednej strane prejednací princíp, na druhej strane princíp materiálneho civilného procesu).

15. Neexistuje pevná hranica, kedy začať dokazovanie a kedy nedostatočne substancované tvrdenie považovať za nepreukázané bez dokazovania. Dokazovanie v sporovom konaní nemá slúžiť na zisťovanie toho, čo strany netvrdili, avšak materiálny korektív tohto pravidla je prípustný za účelom poskytnutia spravodlivej a účinnej ochrany práv. Súd teda môže výnimočne dokazovaním zisťovať aj skutočnosti, ktoré strana netvrdila, avšak nie sú v priamom vzťahu s ňou uplatňovaným nárokom týkajúcim sa plnenia zo zmluvy o úvere, ktorú zmluvu považoval žalobca za platnú a uzavretú v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z. Spotrebiteľia, teda žalovaní 1/ a 2/ nenavrhlí žiadne dôkazy a zároveň ani nerozporovali, že zmluva o úvere podľa nich bola uzavretá platne v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z., pod ktorým možno ponímať aj ich povinnosť v zmysle § 7 ods. 1 tohto zákona. Žalovaní 1/ a 2/ relevantne nenamietali, že uvedená povinnosť v zmysle § 7 ods. 1 splnená nebola, v dôsledku čoho mal súd prvej inštancie vychádzať zo žaloby a skutkového stavu tvrdného žalobcom, ktorý mal za to, že jeho nárok je daný práve titulom plnenia zo zmluvy o úvere, ktorá je v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z., vrátane splnenia jeho povinností v zmysle § 7 ods. 1 tohto zákona. Bolo by zrejme príliš formalistické, aby žalobca v žalobe za účelom úspechu v spore uvádzal všetky konkrétne skutkové tvrdenia týkajúce sa splnenia jeho povinností, napr. v súvislosti s tým, že zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti predpokladané zákonom, prípadne že si splnil povinnosti z toho zákona mu vyplývajúce, ak má za to, že zmluva je uzavretá v súlade so zákonom. Ak súd prvej inštancie mal za to, že medzi rozhodujúce skutočnosti, resp. podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia patrí i tvrdenie žalobcu o tom, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., mal za účelom zistenia týchto podstatných a rozhodujúcich skutočností požiadať žalobcu o ďalšie skutkové tvrdenia (§ 150 ods. 2 CSP), ak práve na uvedených tvrdeniach mienil rozhodnutie založiť.

16. Súd vyzýva stranu sporu, ktorá má bremeno tvrdenia, na doplnenie tvrdení najmä vtedy, keď strana sporu predložila nedostatočne substancované tvrdenia. Výzva na doplnenie tvrdení musí byť formulovaná tak, aby ustanovenie § 150 ods. 2 plnilo svoj účel, ktorým je poskytnutie materiálnej a nielen formálnej ochrany práv. Práve ust. § 150 ods. 2 CSP umožňuje súdu korigovať situácie, keď strana sporu nesplní povinnosť substancovania tvrdiť, ktoré nesplnenie by inak malo príliš drakonický následok. Oprávnenie súdu vyzvať na doplnenie skutkových tvrdení je v tomto smere potrebné chápať ako určitý korektív, ktorým sa odstraňuje prílišná tvrdosť prejednacej zásady. Je totiž povinnosťou súdu skôr, ako v sporovom konaní pristúpi k vykonávaniu dôkazov, identifikovať, ktoré skutkové tvrdenia strán sú sporné a ktoré sú nesporné. To, či si žalobca svoju povinnosť v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. splnil alebo nie, nemohol prvoinštančný súd vyhodnotiť ako sporné či nesporné tvrdenie, ak uvedené skutkové tvrdenie nebolo v žalobe uvedené. Ak teda bol toho názoru, že ide o také podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenie, ktoré má podstatný vplyv na výsledok konania a súčasne mal za to, že práve takéto skutkové tvrdenia by mali byť predpokladom jeho úspechu v konaní, mal postupovať v zmysle § 150 ods. 2 CSP.

17. Odvolací súd navyše poukazuje na skutočnosť, že v prípade, ak mienil súd prvej inštancie aplikovať v prejednávanej veci ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s § 11 tohto zákona, mal

povinnosť umožniť stranám vyjadriť sa k možnému posúdeniu aplikácie tohto ustanovenia, aby bolo jeho rozhodnutie predvídateľným (bolo nepostačujúce len vyzvať žalobcu na preukázanie zisťovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver pred uzavretím zmluvy).

18. Bude preto úlohou súdu prvej inštancie za týmto účelom doplniť dokazovanie a súčasne v prípade, ak žalobca splnenie svojej povinnosti preukáže (v rámci odvolacieho konania žalobca doplnil svoje tvrdenia, ako aj predložil listinné dôkazy, ktoré by mali preukazovať jeho tvrdenia), pokračovať v prejednaní veci v zmysle pôvodne podanej žaloby, pričom rozsah, v akom bude súd pokračovať v dokazovaní, je daný nielen doplnením o to, či žalobca svoju povinnosť v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia splnil a posúdiť opakovane návrh žalobcu. Súd prvej inštancie opätovne posúdi, či spotrebiteľská zmluva obsahuje zákonom č. 129/2010 Z.z. vyžadované obligatórne náležitosti.

19. K veci považuje odvolací súd za vhodné doplniť, že podľa § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne. V citovanom ustanovení § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka je zakotvená zásada, že všetky písomne uzavreté dohody (zmluvy) môžu byť z rovnakých dôvodov, pre ktoré je určená písomná forma už pri ich vzniku, opäť zmenené alebo zrušené iba písomnou formou. V preskúmanom prípade z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zmluva o úvere bola uzatvorená písomne, meniť a dopĺňovať text tejto zmluvy tak bolo možné len písomnou formou - dodatkom. Dikcia zákona je jasná a nemenná v tom, že písomne uzatvorenú zmluvu (čo je aj prejednávana vec) je možné meniť len písomne, a preto je záver súdu prvej inštancie o zmene výšky splátky ústnou formou - telefonicky (bez overenia totožnosti subjektov) nesprávny a to pre rozpor so zákonom.

20. V dôsledku vyššie uvedeného súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania podľa § 389 písm. b) CSP zrušiť a v tomto rozsahu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 27.838,80 eur s príslušenstvom, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku), po zohľadnení skutočnosti, že žalovaní vstupovali do tohto záväzkového vzťahu ako spotrebiteľia. Je tiež potrebné dôsledne sa oboznámiť so skutkovými tvrdeniami žalobcu ohľadne uplatneného nároku v žalobe i vo vyjadreniach žalobcu, s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom v priebehu prvoinštančného konania, ozrejmiť z čoho žalobcom uplatnený nárok v sume 27.838,80 eur s príslušenstvom pozostáva, t. j. bezpečne zistiť jednotlivé dielčie nároky (istina, úrok, úrok z omeškania), z ktorých pozostáva žalobcom uplatnená suma, či nie sú v rozpore s predpismi týkajúcimi sa na ochranu spotrebiteľa. Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

22. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

23. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).